

KÖZÉPKORI ÉS MÉGIS AKTUÁLIS témával foglalkozik Szimonidesz Lajos „Jézus és Mária ereklyéi” c. vaskos könyvében. Több mint másfélezer év széthulló hitanyagának gondos szintézisét adja s bár a tudós tárgyilagosságával szedi össze irni valóit s óvakodik attól, hogy kritikai kommentárokkal kíséresse mondani valóit, mégis úgy hat ez a könyv, mint a sokat emlegetett, de mégsem eléggé ismert középkor éles kritikája. Szimonidesz Lajos annyira megérezte a rezerváltságában, hogy még a protestáns és katolikus ereklyekritika közös megegyezés alapját is megtalálja, mikor leszögezi, hogy ma már a katolikus egyház sem vitatja az ereklyék hitelességét, a protestáns felfogás viszont az, hogy az ereklyék tiszteletét el kell vetni, de hitelességüket szabad vitatni. (Szimonidesz írásközből nem vehette figyelembe, hogy ez a közös megegyezési alap nemcsak európai, de magyar viszonylatban is tovább módosul: ma már az óvatos katolikusok nem vitatják az ereklyék hitelességét, de a — még óvatosabb protestánsok nem élnek a vitatási jogukkal.)

Szimonidesz Lajos pontosan fején találja a szöveget, mikor az ereklyekultusz kérdéskörét magában Jézus személyében gyökerezteti. A kereszténység alapítója, mikor azt hirdette, hogy istent lélekben és igazságban kell imádni, ezáltal maga is elítélte az ereklyekultuszt, mint a legbrutálisabb materializmust. S ezzel a hiteles elítéléssel szemben mily kiáltó ellenmondása a hivatalos egyháznak, hogy Krisztus után négyszáz év múlva fanatikus szenvedéllyel gyűjti a Jézus és Mária ereklyéket s minél kézzelfoghatóbb bizonyítékokat akar adni, annál képtelenebb adatokra támaszkodik... Alig tudjuk hirtelen eldönteni, mire hivatkozzunk a bő anyagból: a gladstoni kolostorra, mely Jézus bölcsőjének egy darabját őrizte s annak az öt árpakenyérnek maradványát, mellyel Jézus a kenyéresodát tette vagy a nürnbergi leletre, mely a betlehemi jászol egy darabkáját mutogatta?

Aktuális könyv ez, nem azért, mert a tényeket felderíteni mindig időszerű, hanem azért is, mert az árnyak néha visszajárnak. Visszajártak évtizedek előtt s ma már vakmerően tolonganak... Fischer püspök mondta 1902-ben az aacheni zarándokok előtt: „Két héten át ezerszámra vonulnak végig a szent ereklyék előtt a hivek s naponta megmutatják a tömegnek a négy nagy szentséget: isten anyja ruháját, a kis Krisztus pelenkáit, azt a lepedőt, amibe Keresztelő János tetemét burkolták...” „S az olasz vasutak — 1933-ban az 50 százalékos kedvezményt kiterjesztették a róma—barii utvonalra is, hogy a zarándokok meglátogathassák az ott őrzött ereklyét, Krisztus töviskoszorújának egyik tövisét — valamint a barii árumintavásárt is.” Nagy és hasznos munka Szimonidesz könyve. Nagy összefogásban mutatja meg a sötét babonák tömegét s így jobban lehet ellenük védekezni is, harcolni is.

(Budapest)

Kemény Gábor

UJ MAGYAR IRÓ: M. HEGYI ILONA „Szövőlány” című regényében a mese megszokott. Szinte szürke története egy munkáslánynak, akít ezúttal Klárinak hívnak. Kemény munka, élményt, pillanatnyi boldogságot, sok keservet hozó futó szerelem, törvénytelen gyerek, munkabéresökcentés, növekvő nyomor, új házassággal végződő viszony, azután a férj súlyos megbetegedése, amelynek terhéhez még a szőnyegszövőnök sikertelen s az újabb bérszűkítés miatt kirobbant sztrájkja is hozzájárul. Mindebbe színt visz azonban Hegyi Ilona: 1. az ellentétes életmenetek néha egészen, néha csaknem szimultán bemutatásával, amelyet úgy old meg, hogy a munkásnőkkel